

Musa'nın Tarih Dersi

SEBT GÜNÜ

KONUyla İLGİLİ METİNLER: *Yas. 1-3, Çık. 32:29-32, Say. 14, Ef. 3:10, Yar. 15:1-16, Yu. 14:9.*

HATIRLAMA METNİ: “Hepsi aynı ruhsal yiyeceği yedi; hepsi aynı ruhsal içeceği içti. Artlarından gelen ruhsal kayadan içtiler; o kaya Mesih’ti” (1. Korintliler 10:3, 4).

“Musa İsraililer’e şunları anlattı” (*Yas. 1:1*). Yasa’nın Tekrarı kitabı böyle başlıyor. Ve evet, bu açılış sözlerinden Moav topraklarındaki ölümüne kadar (*Yas. 34:5*) kitaba Musa ve Musa’nın kişiliği ege-men olsa da, Yasa’nın Tekrarı (Kutsal Kitap’ın tümünde olduğu gibi) gerçekte Rab İsa hakkındadır. Çünkü bizi yaratan (*Yaratılış 1, 2; Yu. 1:1-3*), devam ettiren (*Kol. 1:15-17, İbr. 1:3*) ve fidiye vererek kurtaran (*Yşa. 41:14, Tit. 2:14*) O’dur. Ve bu sözlerin geniş anlamıyla, Yasa’nın Tekrarı kitabı kurtuluş tarihinin bu önemli anlarında Rab’bin halkını nasıl yaratmaya, desteklemeye ve kurtarmaya devam ettiğini göstermektedir.

Temel olarak, İsrailoğulları sonunda Kenan topraklarına girerken, Musa onlara tüm Kutsal Kitap boyunca tekrarlanan bir konuda bir tarih dersi veriyor: *Rab’bin geçmişte sizin için ne yaptığını hatırlayın.*

Bu uyarı daha iyi bir Vaat Edilmiş Ülke’nin sınırlarında olan bizler için de bir anlam ifade etmelidir: “Geçmiş tarihimize baktığımda, şu anki konumu-muza ilerlemenin her adımını geçmiş biri olarak... şaşkınlık içerisindeyim ve önder olarak Mesih’e güveniyorum. Rab’bin bizi yönlendirdiği yoldan ve O’nun tarihimizdeki öğretilerinden ayrılmadığımız sürece, gelecekte korkmak için hiçbir nedenimiz bulunmamaktadır.”—Ellen G. White, *Life Sketches [Yaşam Öyküleri]*, s. 196.

*9 Ekim Sebte Günü’ne hazırlık için bu haftanın konusunu çalışın.

Musa'nın Hizmeti

Musa'nın varlığı tüm Kutsal Kitap boyunca hissedilir. Çıkış 2:2 ayetine kadar ondan bahsedilmese de, Yaratılış kitabını, Allah'ın kim olduğumuz, buraya nasıl geldiğimiz, işlerin neden bu kadar kötü olduğu fakat yine de umudumuz olabileceğini açıklayan yetkili ve temel öyküsünü yazmış olan odur. Yaratılış, Düşüş, kurtuluş vaadi, Tufan, İbrahim ve müjde, bunların hepsinin kökü Yaratılış kitabındadır ve onun yazarı da Musa peygamberdir. Birçok kusuru bulunan ama yine de Rab'bi sevdiği ve O'na hizmet etmek istediği için çaba gösteren bu adamın yarattığı etkiyi tam olarak ölçmek zor.

Korkunç altından buzağı günahı sonrasında Rab ile Musa arasında geçen konuşmanın yer aldığı Çıkış 32:29–32 ayetlerini okuyun. Bu hikâye bize Musa'nın karakteri hakkında ne öğretiyor ve tüm kusurlarına rağmen Allah neden onu böyle güçlü bir şekilde kullanabildi?

Musa'nın işlenen günahla hiçbir ilgisi olmamasına rağmen, onların yerine kendi canını kaybetme pahasına da olsa bu günahlı halk için aracılık etti. Çıkış 32:32 ayetinde Musa Allah'a "lütfen günahlarını bağışla" diye yalvardığında "bağışla" yerine kullandığı fiilin aslında "üstlenmek" anlamına geliyor olması son derece büyüleyicidir. Yani, günahın ağırlığının ve onun kefaretinin farkında olan Musa, aslında Allah'tan onların günahlarını "üstlenmeyi" istemişti. Çünkü sonuçta onların günahı, herhangi bir günah, ancak bu şekilde bağışlanabilirdi.

Böylelikle burada, Kutsal Kitap'ın ilk bölümlerinde Allah'ın Kendisi'nin İsa'nın kişiliğinde bizim günahımızın tüm ağırlığını ve cezasını yükleneyeceği kefaretin güçlü bir ifadesini görüyoruz. Allah'ın, insanlığın O'nun yönetiminin ve yasasının ilkelerine sadık kalarak kurtulması için önceden belirlemiş olduğu yol budur.

Aslında yüzlerce yıl sonra Petrus İsa hakkında şöyle yazacaktı: "Bizler günah karşısında ölelim, doğruluk uğruna yaşayalım diye, günahlarımızı çarımhıtta kendi bedeninde yükledi. O'nun yaralarıyla şifa buldunuz" (1Pe. 2:24).

Burada, Musa'nın öyküsünde ve onun halkın günahı karşısındaki tepkisinde, düşmüş olanlar, günahkârlar adına aracılık eden kişi rolünde Musa'yı görüyoruz. Bu, İsa'nın da bizim için yapacak olduğu şeyin bir habercisidir (bkz. İbr. 7:25).

Halkı için kendi canını kaybetmeye razı mıydı? Bu sözlerin ne anlama geldiği konusunda biraz daha düşünün. Gerçekten başkalarını sevmenin ne anlama geldiği konusunda bu sözlerden ne öğrenebiliriz?

Tamamlanmış Peygamberlik Sözü

Her ne kadar modern bilim bazı yanlışları gerçek gibi sunmaya çalışsa da (evrenin kendi kendine “yoktan” var olması veya dünyadaki yaşamın şans eseri basit kimyasallardan ortaya çıkması gibi) yine de bize Allah’ın yaratıcı gücü hakkında bazı şaşırtıcı bilgiler vermektedir. Doğal dünyanın bu düşmüş durumunda bile sahip olduğu uyum, denge ve pek çok unsurunda bulunan hassasiyet araştıranları hayret içinde bırakmaya devam etmektedir.

Allah fiziksel şeyler konusunda bu kadar hassassa, aynı şekilde ruhsal şeyler konusunda da hassas olacaktır. Yasa’nın Tekrarı kitabının açılış ayetlerinde Allah’ın inanılmaz hassasiyetini daha fazla görebiliriz.

Yasa’nın Tekrarı 1:1–6 ayetlerini okuyun. Yasa’nın Tekrarı 1:3 ayetinin “kırkıncı yılın” tamamlanmasından bahsetmesinin peygamberlik sözü açısından önemi nedir?

Başarısızlık sonrasında, yani Musa Kadeş-Barnea’dan ülkeyi araştırmaları için casuslar gönderdiğinde ve halk ülkeyi alma çağrısını reddettiğinde ne oldu? Onlara umut ettikleri gibi Vaat Edilmiş Ülke’ye girmeyecekleri söylendi. Peki, girmeden önce ne kadar bekleyeceklerdi? “Ülkeyi araştırdığınız günler kadar –kırk gün, her gün için bir yıldan kırk yıl– suçunuzun cezasını çekeceksiniz. Sizden yüz çevirdiğimi bileceksiniz!” (Say. 14:34).

Bu sebeple, Yasa’nın Tekrarı Allah’ın halkının öyküsünü, tam olarak Allah’ın onlara söylemiş olduğu gibi kırkıncı yılda aktarmaya başlıyor. Diğer bir deyişle, Allah’ın peygamberlik Sözü Allah’ın kendisi kadar güvenilirdir ve burada, Yasa’nın Tekrarı kitabının açılışında gördüğümüz ayetler bu güvenilirliğe dair daha fazla kanıt oluşturmaktadır. Yani, Allah söylediğini yapacaktır ve onu ne zaman yapacağını söylemişse o zaman yapacaktır.

Elbette Allah’ın önceden söylemiş olduğu gibi yerine gelmiş olan tek peygamberlik sözü süreci bu değildi. Bugün bizim bakış açımızdan geriye baktığımızda, örneğin Daniel 9:24-27 ayetlerindeki İsa’nın döneminin tam olarak Rab’bin söylediği gibi gerçekleşmiş olduğunu görebiliriz. “Üç buçuk yılın” (Dan. 7:25, ayrıca bkz. Va. 12:6, 14; Va. 13:5) ve aynı şekilde Daniel 8:14 ayetindeki 2.300 günün tarihte tamamlanmış olduğunu görebiliriz.

Kesin zaman unsurlarının yanında, Daniel 2., 7. ve 8. bölümlerdeki, dünya tarihini kesinlikle ve doğru bir şekilde öngören peygamberlik sözleri de bize Allah’ın önbilgisi, denetimi ve güvenilirliği hakkında fazlasıyla kanıt sunmaktadır.

Rab’bin sadık bir şekilde bu geçmiş peygamberlik sözlerini tam olarak öngördüğü gibi tamamlamış olduğunu görebiliriz. Neden bu O’nun olacağını söylediği, fakat henüz gerçekleşmemiş şeyler hakkında da O’na güvenebileceğimiz konusunda bize güven vermelidir?

Bin Kat Daha Çok

Musa çöldeki uzun yolculuktan sonra Rab adına konuşarak (o bir peygamber olsa da aslında bir peygamberden daha fazlasıydı) şöyle dedi: “Bu toprakları size verdim. Gidin, atalarınıza, İbrahim’e, İshak’a, Yakup’a ve soylarına ant içerek söz verdiğiniz toprakları mülk edinin” (Yas. 1:8).

Bununla birlikte, ardından gelene dikkat edin.

Yasa’nın Tekrarı 1:9-11 ayetlerini okuyun. Özellikle Kadeş-Barnea’daki isyanları nedeniyle gerçekten Allah tarafından cezalandırılmış oldukları gerçeğinin ışığında bu sözlerin önemi nedir?

Burada Allah’ın merhametliliğinin başka bir örneğini görüyoruz. Çölün ıssızlığının ortasında bile bereketlenmişlerdi: “Kırk yıl onları çölde besledin. Hiç eksikleri olmadı. Ne giysileri eskidi ne de ayakları şişti” (Neb. 9:21).

Musa bir kez daha halkı için sevgisini göstererek Allah’tan onları daha önce yapmış olduğundan bin kat daha çok çoğaltmasını istedi!

Yasa’nın Tekrarı 1:12-17 ayetlerini okuyun. Allah’ın onlar üzerindeki bereketinin doğrudan sonucu olarak ne oldu ve Musa durumla başa çıkmak için hangi adımları attı?

Yani, Rab çok güçlü bir şekilde aralarındayken bile, organizasyona, yapılanmaya ve bir sorumluluk düzenine ihtiyaç vardı. İsrail bir *qabal*, örgütlü bir cemaat (bkz. Yas. 31:30 KM), Yeni Ahit ekklesia’sının (kilise sözcüğünün Grekçesi) bir habercisiydi (bkz. Mat. 16:18 CAN). Farklı bir bağlamda çalışıyor olsa da Pavlus asla Yahudi köklerinden uzak değildi. 1.Korintliler 12. bölümde, aynı burada Yasa’nın Tekrarı’nda ve çöldeki *gabal*’de gördüğümüz gibi, onun da yapının düzgün işlev görmesi için çeşitli işlevleri üstlenecek nitelikli kişilerin gerekliliğini açıkça tarif ettiğini görüyoruz. Bugünkü kilise de, o zamanki *gabal* gibi, sahip oldukları armağanlara göre çeşitli işlevleri yerine getiren kişilerden oluşan birlik olmuş bir yapı olmalıdır.

Bazen insanların “örgütlü” dine karşı dil uzattıklarını duyuyor olsak da (ne tercih ederlerdi, bunun yerine “dağınık” bir din mi?), Allah’ın Sözü, özellikle Yeni Ahit’te, sadece örgütlü bir kiliseyi kabul etmektedir, başkasını değil.

Kadeş-Barnea

Yasa'nın Tekrarı kitabının ilk bölümlerine hâkim olan görüntü Kadeş-Barnea'nın görüntüsüdür. Bu üzücü hikâye, gördüğümüz üzere, Yasa'nın Tekrarı kitabı için yakın bir arka plan oluşturmaktadır bu sebeple ona yakından bakmalıyız.

Çölde Sayım 14. bölümü okuyun. Halk casusların raporuna nasıl bir tepki verdi ve tepkilerinin sonuçları ne oldu? (Ayrıca bkz. Yas. 1:20–46.)

Bu hikâyeden birçok önemli ders çıkarabiliriz, fakat kitapta tekrar ortaya çıkacak önemli bir ders Çölde Sayım 14. bölümde de bulunabilir.

Çölde Sayım 14:11-20 ayetlerini okuyun. Musa'yı tekrar arabulucu rolünde görsek de, Rab'bin neden onları yok etmemesi gerektiği konusundaki akıl yürütmesi hakkında dikkat çekici olan nedir?

Musa'nın Allah'a söyledikleri hakkında düşünün. *Bunu yaparsan Mısırlıların ve bölgedeki diğer ulusların gözünde nasıl görüneceğine bak.* Bu nokta önemli çünkü nihayetinde Allah'ın İsrail'le yapmak istemiş olduğu her şey sadece İsrail'in yararı için değildi, tüm insanlığın da yararı içindi. İsrail ulusu dünyaya bir ışık, tapındıkları değersiz putlarda bulunmayan, fakat gerçek Tanrı'da bulunan sevgi, güç ve kurtuluş hakkında eski uygarlıklara bir tanık olmalıydı.

Fakat Musa'nın da söylediği gibi, Allah bu insanları yok ederse ne olacaktı? Uluslar: "RAB ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkı götürmediği için onları çölde yok etti, diyecekler" (*Say. 14:16*).

Başka bir deyişle, burada gördüğümüz şey tüm Kutsal Kitap'ta bulunan bir temadır: Allah'ın Kendi halkı içinde yüceltilmesi gerektiği, yani, Allah'ın halkı vasıtasıyla yapmış oldukları aracılığıyla, O'nun yüceliğinin, iyiliğinin, sevgisinin ve gücünün O'nun kilisesinde ortaya konması gerektiği düşüncesi. Elbette, halkı O'nun bunu yapmasını her zaman kolaylaştırıyor, fakat Allah nihayetinde dünyada yapmış oldukları vasıtasıyla yüceltilecektir.

Efesliler 3:10 ayetini okuyun. Pavlus burada ne diyor ve bu nasıl oluyor? Allah'ın "çok yönlü bilgeliği" evrene nasıl bildiriliyor? Eğer varsa, bireyler olarak bunu gerçekleştirmekteki işlevimiz nedir?

Amorluların Kötülükleri

Yasa'nın Tekrarı 2. ve 3. bölümlerde Musa İsraililerin hikâyesini ve Allah'ın bereketiyle düşmanlarını nasıl bozguna uğrattıklarını anlatmaya devam ediyor. Sadık oldukları zaman Allah onların "Refalıları (devleri)" bile yenmelerini sağlamıştı (*Yas. 2:11, 20; Yas. 3:13*).

Elbette, bu önümüze zor bir konuyu, bu halkların yok edilmeleri hakkındaki en azından değinmek zorunda olduğumuz konuyu getiriyor. İsrailoğulları genelde bir ulusa öncelikli olarak barış teklif etseler de (*Yas. 20:10,11*), o ulus teklifi reddettiğinde İsraililer bazen kadın ve çocuklar da dahil olmak üzere onları yok ediyorlardı. "Tanrımız RAB onu elimize teslim etti. Onu, oğullarını ve bütün halkını yok ettik. Bütün kentlerini ele geçirdik, hepsini yok ettik. Kadın, erkek, çocuk, kimseyi sağ bırakmadık" (*Yas. 2:33, 34*).

Bazıları bu hikâyelerin gerçek olmadığını söyleyerek basitçe etraftan dolaşmaya çalışıyorlar. Fakat biz, Yedinci Gün Adventistleri, "Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır" (*2Ti. 3:16*) sözüne inandığımız için, bu seçenek bizim için uygulanabilir değildir. Bu nedenle bu olaylara ilişkin zorlu bir soru ile karşı karşıya kalıyoruz.

Yaratılış 15:1-16 ayetlerini okuyun. Allah Yaratılış 15:16 ayetlerinde Avram'a ne demişti ve söylediği şey bu zor konuya nasıl ışık tutuyor?

Şüphesiz ki bu putperest ulusların birçoğu çok daha önce hak ederek Allah'ın öfkesi ve cezasıyla karşılaşması gereken, fazlasıyla vahşi ve acımasız insanlardı. Allah onların yollarını değiştirmeleri için sabırla beklemiş fakat onlar değişmemiş olsa dahi, bu çocuklar da dahil herkesin öldürüldüğü acı gerçeğini değiştirmiyor. (Elbette, Tufan sırasında muhtemelen İsraililer tarafından öldürülenlerden çok daha fazla çocuk öldürülmüştür).

Gerçek şu ki, şimdilik, olayların tüm içeriği hakkında bize verilen sınırlı bilgi ile bu acı gerçeği kabul etmeli ve Allah'ın başka birçok şekilde ortaya konmuş olan iyiliğine güvenmeliyiz. İman sadece güzel bir günde, harika bir manzara ve seslerle dolu tatlı bir ormanda Allah'ı sevmek demek değildir. İman ayrıca tam olarak anlamadığımız şeylere rağmen Allah'a güvenmek demektir.

1.Korintliler 10:1-4 ve Yuhanna 14:9 ayetlerini okuyun. Bu ayetler ve onlar gibi olan birçoğu, Allah hakkındaki anlayışımızla uyuşması zor gözükten şeyleri gördüğümüzde bile, O'nun sevgisine, adaletine ve iyiliğine güvenmeyi öğrenmemize nasıl yardımcı olur?

EK ÇALIŞMA: Burada bir araştırmacının İsraililerin bu uluslardan bazılarına yaptıkları konusundaki zor soruya nasıl cevap aradığına bakalım:

“Her şeyin ve tüm insanlığın Yaratacısı ve her şeyin hükümdarı olarak Allah istediği kişiye istediğini yapabilir ve yapmaya hakkı vardır. . .

“Allah’ın yolları bir sırdır. O’nu hiçbir zaman tam olarak anlayamayacağı-mıza göre akıllarımızdaki sorular konusunda rahat olmalıyız. Yeşaya 55:8-9 ayetleri bazı teselli edici sözler sunmaktadır.

“Kutsal Kitap’ın aktardığı tasvire göre Kenanlılar fazlasıyla kötüydüler ve yok edilişleri Allah’ın onların günahları için uygun gördüğü hükmü temsil ediyordu. Onların yok edilişleri Allah’ın ne ilk kez yaptığı ne de son kez yapacağı bir şeydi. Kenanlıların kaderi ve Yaratılış 6-9 bölümleri arasında aktarılan (Nuh’un ailesi hariç) insanlığın kaderi arasında sadece ölçek ve aracı farkı bulunmaktadır. . .

“Allah İsraililerin *berem* [tümünden yok etme] yaklaşımını tüm diğer uluslara karşı genel bir prensip olarak kabul etmelerini asla amaçlamamıştı. Yasa’nın Tekrarı 7:1 hedef halkları açıkça tanımlamakta ve böylece onları sınırlamaktadır. İsraililer bu yaklaşımı Aramilere, Edomlulara ve Mısırlılara veya başka uluslara karşı izlemeyeceklerdi (*bkz. Yas. 20:10-18*). . .

“Kenanlılar sonunda tüm günahkârların karşılaşılabileceği akıbete uğradılar: Allah’ın yargısı. . .

“Allah’ın Kenanlıları yok etmesi kurtuluş tarihinde gerekli olan bir adımdı. . .

“Kenanlılar bütün olarak Allah’ın yargısının hedefi olsa da en az kırk yıl boyunca önceden uyarılmışlardı (Yeşu 2:8-11 ayetlerindeki Rahav’ın itirafına bakın).” —Daniel I. Block, *The NIV Application Commentary: Deuteronomy*, s. 98, 99.

TARTIŞMA SORULARI:

- ❶ Tüm sorularımıza cevap almak için bin yıl süreye sahip olacağımız milenyum anlayışımız üzerinde düşünün. Bu anlayış ne kadar zor sorularımız olsa da Allah’a güvenmeyi öğrenmemize nasıl yardımcı olabilir?
- ❷ Geçmişte Allah’ın sizi yönlendirdiği, gelecek için O’na güvenmeyi öğrenmenize yardımcı olabilecek yollardan bazıları nelerdir? Allah’ın yaşamlarımızda nasıl çalıştığını unutmamak neden önemlidir?
- ❸ Sınıfta, Pazar gününün çalışmasında yer alan, Musa’nın halkı için kendi canından vazgeçme gönüllülüğü hakkındaki sorunun üzerinden geçin. Bu davranış doğru mu? Eğer varsa, özellikle onu kurtarmanın neye mal olduğu düşünüldüğünde, birisinin canını vermesine değecek olan şey nedir?